

Žydų genocidas – juoda dėmė istorijoje

ATMINTIES GIJOS

Lietuvos žydų genocido aukų atminimas Vilkaviškyje šiemet pagerbtas ne tik tradiciniu minėjimu memorialinėje laidojimo vietoje, bet ir paroda autobusų stoties laukiamojoje salėje.

1941 m. žydų naikinimas vyko ir mūsų rajone. Buvo nužudyta apie 6000 žydų, tarp jų – ir mūsų rajono gyventojų, ir daugybė karo belaisvių. Jų nužudymo vietas primena memorialai Vilkaviškyje, Kybartuose, Virbalyje, Vištytyje ant Ilgojo kalno, Baltrušių, Žynių kaimuose, Paražnių miške. Apie šią neišnaikinamą dėmę pasaulio istorijoje palikusią žydų tautos tragediją, apie garsiausius Vilkaviškio krašto žydus trumpai papasakojo 79-tųjų metinių minėjimą vedusi muziejūninkė Elena Rupeikienė.

Holokausto aukų pagerbti į Vilkaviškį atvyko Vašingtono Holokausto memorialinio muziejaus atstovė Lietuvoje Rūta Puišytė, aktyviai visoje šalyje renkanti žydų tautos istorijos kruopeles ir padedanti išsaugoti išlikusių paveldą. Pirmą kartą mūsų mieste viešėjusi mokslininkė nuoširdžiai dėkojo visiems žmonėms, prisidėjusiems, kad Vilkaviškio žydų bendruomenės atminimas būtų išsaugotas ir tinkamai įamžintas.

Pasaulio teisuoliais dabar vadinamų žydų gelbėtojų pavidžių, anot E. Rupeikienės, rajone žinoma 140. Jų vardu kalbėjo mokytoja Vida Vosylienė, kurios tėvai Voveraičiai, rizikuodami savo šeimos narių gyvybėmis, per karą namuose slėpė žydaitę.

Skaudžiai sukakčiai skirtą meninę kompoziciją (jos autorė – mokytoja Vaida Kriščiūnienė) parengė Vilkaviškio Salomėjos Neries pagrindinės mokyklos aštuntokai. Sunkūs žodžiai iš vaikų lūpų, ant simbo-

▶ Kartu su kitais minėjimo dalyviais autobusų stoties laukiamojoje salėje surengtą ekspoziciją apžiūrėjo ir Vašingtono Holokausto memorialinio muziejaus atstovė Lietuvoje Rūta Puišytė (pirma iš dešinės). *leivos ŠLIVINSKIENĖS nuotr.*

linės spygliuotos vielos plazdančios žydų nuotraukos, menančios šių žmonių gyvenimą Vilkaviškyje, minėjimo dalyviams padėjo trumpam pajusti nesuvokiamus to meto įvykius ir siaubą, išgyventą naikinamos tautos.

Vilkaviškio mokyklų mokiniai pagal žydų tautos paprotį prie paminklo genocido aukoms padėjo akmenėlius – tarsi liudijimą, kad atminimas lieka gyvas ir amžinas kaip akmuo. Prie mokinių prisidėjo ir kiti minėjimo dalyviai. Žuvusiuosius žodžiais, gėlėmis, žvakelių liepsna ar tiesiog savo atėjimu pagerbė ir Vilkaviškio rajono savi-

valdybės meras Algirdas Neiberka, administracijos direktoriaus pavaduotoja Daiva Riklienė, Tarybos narys Antanas Žilinskas, Pasaulio kybartiečių draugijos pirmininkas prof. Vytautas Šlapkauskas, švietimo ir kultūros įstaigų darbuotojai bei kiti sunkiai žydų tautos lemčiai neabejingi žmonės.

Po minėjimo holokausto aukų kapinėse jo dalyviai nuvyko į Vilkaviškio autobusų stotį apžiūrėti laukiamojoje salėje Suvalkijos (Sūduvos) kultūros centro-muziejaus parengtos parodos „Dingęs Vilkaviškis: pastatai ir žmonės“.

„Santakos“ inf.